

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

13 березня 2019 року

Веде засідання Голова Комітету ВЛАСЕНКО С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день, шановні колеги, вітаю всіх на засіданні комітету. На засіданні присутні 12 членів комітету, що відповідно до Закону про комітети Верховної Ради надає мені можливість оголосити засідання нашого комітету відкритим.

Колеги, вам роздано проект порядку денного. Якщо немає суттєвих зауважень, прошу підтримати за основу. Чи є зауваження?

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. У мене є зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Будь ласка.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. У нас є традиція: ми завжди вітаємо з днем народженням всіх, у кого він був. Сергій Володимирович поступив свій час дуже благородно і не народився 8 березня, а тільки 7 березня. У нього був день народження, то я хочу, щоб ми всі привітали його. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олена Володимирівна.

Я так розумію, що ми це питання включаємо в порядок денний. Дякую. Дякую за привітання.

Колеги, чи є зауваження принципів до порядку денного? Якщо немає, прошу підтримати за основу.

Хто – за? Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає. Рішення прийнято одногосно.

Чи є зміни, доповнення? Якщо немає, прошу схвалити в цілому проект порядку денного.

Хто за, колеги? Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає. Рішення прийнято.

Ми переходимо до першого питання порядку денного про призначення окремих позачергових місцевих виборів та про зміну дати призначення позачергових виборів у проектах постанов реєстраційні номери 641... з 6413 по 6413-91, 5618-20, 6555, цікавий номер – 6666, комусь повезло, 7103 і 7454, 7455, 8013, 9412, 9413, 9414 і 9415. Доповідає голова підкомітету Олена Петрівна Бойко.

Будь ласка, Олена Петрівна.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, пропонується сьогодні прийняти три рішення. Перше рішення: рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України призначити позачергові вибори окремих сільських, селищних міських голів, а вони є в додатку номер 1 (для того, щоб я не перераховувала, будь ласка, подивіться додаток номер 1) на неділю 27 жовтня 2019 року, прийнявши відповідні постанови Верховної Ради України в цілому.

Друге рішення, яке пропонується сьогодні до розгляду і прийняття рішення – це рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України призначити позачергові вибори Рубанівського сільського голови Великолепетиського району Херсонської області також на неділю 27 жовтня 2019 року, прийнявши відповідну постанову Верховної Ради України в цілому та внести при цьому зміни до рішення комітету від 21 листопада 2018 року, протокол 102-й, взявши до уваги інформацію Херсонської обласної державної адміністрації Рубанівської сільської ради територіальної громади села Рубанівка про зупинення процесу об'єднання Рубанівської сільської ради з іншими територіальними громадами.

Нагадаю, що ми тоді відклали рішення цього питання в зв'язку з тим, що звернулися до обласної ради і до органів місцевого самоврядування для уточнення питання чи є там об'єднані територіальні громади, чи немає. Наразі у нас є відповідь і ми можемо повернутися до свого рішення по протоколу 102, і прийняти рішення про призначення позачергових виборів у зв'язку з тим, що там зупинено процес об'єднання Рубанівської сільської ради з іншими територіальними громадами.

І третє рішення, яке пропонується, рекомендувати Верховній Раді України при ухваленні проектів постанов про призначення окремих позачергових місцевих виборів, реєстраційні номери: 6413-6413191, 561820, 6555, 6666, 7103, 7454, 7455, 8013, 9412, 9413, 9414, 9415 – змінити запропоновану в них дату призначення виборів на неділю так само, 27 жовтня 2019 року. Прошу комітет прийняти рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановна Олена Петрівна.

Колеги, чи є запитання до Олени Петрівни? Да, будь ласка, Любомир Львович Зубач.

ЗУБАЧ Л.Л. Чи можна було б пояснити дату саме 27 жовтня 2019 року? Я так розумію, що ми могли би і в стисліші терміни це зробити?

БОЙКО О.П. Це рекомендація підкомітету. І 27 жовтня – це чергові вибори парламентські. З огляду на адміністрування виборів, було б доречно об'єднати чергові вибори парламентські і позачергові вибори, які ми призначаємо наразі. Ми з вами є, звичайно, оптимістами, але ви знаєте, що ми кілька разів поверталися до дати. Ми можемо призначати дату з огляду на вимоги закону і щоразу змінювати цю дату, але оптимізму щодо того, що на ці найближчі тижні ми приймемо рішення про призначення позачергових виборів, наприклад, на липень, у нас з вами наразі немає.

Тому це найбільш реалістична дата призначення саме жовтня, тому що серпень місяць не є оптимальним для організації виборчого процесу, вересень – це вже підготовка до парламентських виборів: і увага, і всі підготовчі процеси будуть приділені саме цьому процесу, тому є оптимальним з точки зору доцільності, реалістичності саме 27 жовтня.

Тим не менше комітет може визначитись і висловити свою думку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Петрівно.

Єдине, що я від себе хотів би сказати, що дай Боже, щоб ми проголосували в Верховній Раді хоча би цю дату. Бо я боюся, що ми, на жаль, не проголосуємо і цієї дати. У нас близько... Насправді величезна кількість таких рішень, які не виносяться чомусь Головою Верховної Ради на сесійне засідання, незважаючи на те, що ми звертаємося з цією пропозицією в кожному листі на Погоджувальній раді.

Я, у мене питання є, Олена Петрівна, а ми знаємо, чого відмовилася від об'єднання Рубанівська територіальна громада? Ну, просто, може, знаємо, може, не знаємо. Просто щоб...

БОЙКО О.П. Наразі у нас є лише клопотання Херсонської обласної ради стосовно того, що є доцільним призначення виборів і причини вони не вказують.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Нема питань.

Колеги, чи є інші запитання до Олени Петрівни? Чи є бажання в когось висловитись? Прозвучала тоді одна пропозиція - підтримати позицію підкомітету чи, Любомир Львович, ви хочете іншу пропозицію поставити на голосування?

Дякую. Прозвучала одна пропозиція – підтримати, підтримати зміну дати на 27 число і додати туди Рубанівку Високолебедівського району, якщо я не помиляюся, так?

Зараз, одну хвилиночку, я уточню, щоб я...

_____. Перший і другий пункт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, да. Тобто мова йде про позачергові вибори Рубанівського сільського голови Великолепетиського району Херсонської області. Тобто ми це додаємо, ми це питання не розглядали, ми його відклали, нам треба змінювати рішення, бо ми його відклали просто, а тепер ми його розглядаємо за звичайною процедурою. І тоді є пропозиція призначити такі позачергові вибори на 27 жовтня 2019 року на ту саму дату, коли будуть проводитися вибори до Верховної Ради України. Якщо немає заперечень, прошу підтримати голосуванням.

Хто – за, колеги? Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає. Рішення прийнято одногосно.

І доповідати, як завжди, буде Олена Петрівна Бойко, якщо немає інших пропозицій. Немає, колеги. Хто за те, щоб підтримати Олену Петрівну Бойко як доповідача по цьому питанню, прошу голосувати.

Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає.

Ми вичерпали перше питання порядку денного. Ми переходимо до другого питання порядку денного про проект постанови про зміни встановлення меж міста Лозова і Лозівського чи Лозівськóго (не знаю, як правильно) району Харківської області (реєстраційний номер 9292), автор – Кабінет Міністрів України. Доповідає голова підкомітету Микола Трохимович Федорук.

Будь ласка, Микола Трохимович.

ФЕДУРУК М.Т. Шановні колеги, проектом постанови пропонується змінити межі міста Лозова і Лозівського району Харківської області, збільшивши території міста на 849,13 гектара, в тому числі за рахунок 664 гектарів земель, що перебувають у віданні Катеринівської сільської ради

Лозівського району Харківської області, 184 гектарів земель Домаської сільської ради міста Лозова Харківської області, водночас передавши 0,38 сотих гектара земель, що перебувають у віддані Лозівської міської ради у відання Доманської сільської ради міста Лозова та затвердити територію міста Лозова загальною площею 2654,63 гектари території Лозівського району з загальною площею 139 тисяч 688,54 гектара.

Проект землеустрою і змін меж міста Лозова Харківської області розроблений з урахуванням генерального плану міста та отримав позитивний висновок державної експертизи.

Разом з тим, за цей час поки Кабінет Міністрів, коли підготував цей проект постанови, відбулися зміни на виконання Закону про добровільне об'єднання територіальних, в Овруцькому районі сформувалася Лозівська міська об'єднана територіальна громада шляхом приєднання до міста Лозова 18 населених пунктів. І тому в зв'язку із цим пропонується пункт 1 проекту постанови викласти в такій редакції: "Змінити межі міста Лозова і Лозівського району Харківської області, збільшивши територію міста на 849,13 гектара земель і водночас вилучивши 0,38 гектара земель, що знаходяться в межах міста Лозова, передавши їх у відання Лозівської міської ради, та затвердити територію міста Лозова загальною площею 2 тисячі 654,63 гектари територію Лозівського району загальною площею 139 тисяч 688,54 гектара".

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Трохимович.

Колеги, чи є запитання до Миколи Трохимовича? Якщо немає...

РЕКА А.О. В мене є запитання до вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До мене? Да, будь ласка. Да, будь ласка.

РЕКА А.О. Сергій Володимирович, хотів би, щоб ви якось підтвердили, коли ми подамо і коли розглянуть, коли буде воно стояти в порядку денному Верховної Ради. Тому що ті, які ми раніше приймали зміни меж, два роки уже не можемо поставити на це. Як ви відчуваєте коли це зможе?

ШКРУМ А.І. Давайте заблокуємо трибуну комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні...

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, насправді, насправді, от я ще раз кажу, я не розумію позицію Голови Верховної Ради, скажу чесно і відверто, ми це питання піднімаємо кожен раз, але чогось він так думає, що це потрібно тільки нашому комітету. Тобто мені здається, що люди цього чекають, але, ну, він... він не зовсім хоче виносити, виносити в прядок денний ані питання по призначенню, ані зміни меж – питання, які є абсолютно неполітичними, абсолютно технічними. Скільки у нас уже Бережани лежать? От ви сказали, два, по-моєму – три роки вже Бережани лежать. Абсолютно технічне питання, яке я теж не розумію, бо я ще раз підкреслюю, я інформую комітет про те, що в кожному листі-зверненні до Голови Верховної Ради під час підготовки Погоджувальної ради ми ці питання ставимо.

_____ . А що? Це ідея – заблокувати.

ШКРУМ А.І. Да, комітетом.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це буде... це буде перше блокування з боку комітету трибуни Верховної Ради. Ну, теоретично давайте розглянемо.

РЕКА А.О. Сергій Володимирович, давайте ми не будемо спішити блокувати нічого, а давайте звернемося...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А Река так завжди: він питання поставить, а потім так – раз...

РЕКА А.О. Ні, ні, я радикально так не ставив. Давайте звернемося до Голови Верховної Ради і попередимо про наміри Альони Іванівни, і ми її підтримаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Олександрович.

Колеги, чи є запитання до Миколи Трохимовича? З питаннями до мене все зрозуміло. Єдине, що я хотів від себе прокоментувати, що ми один раз уже так робили, коли Кабмін у нас вносить такі проекти постанов, у мене величезне прохання. Ми просили тоді і просимо зараз, шановний Кабмін, щоб ми з голосу потім не зачитували внесення змін в проект постанови, який ви вносите, або Мінрегіон, будь ласка, просто узгодьте це з секретаріатом на технічному рівні і не буде у нас жодних питань, і не буде у нас жодних проблем.

Да, Віталій Семенович, будь ласка.

КУРИЛО В.С. У мене питання до Миколи Трохимовича. А от трішки незрозуміло, якщо раніше сільська рада передавала землі місту, да, то тепер громада, ну, це ж єдина територія, то хто передає, нема ж сільської ради вже на даний момент?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, Микола Трохимович.

ФЕДОРУК М.Т. Передає об'єднана громада і справа ось в чому, що ми повинні розуміти, що закон про добровільне об'єднання громад, він не передбачає ліквідацію або зміну населених пунктів, вони залишаються. Село залишається, місто залишається і так далі. І рішення про цю передачу приймали сільські ради ті, які діяли до моменту об'єднання. Після того як об'єдналися, частина відпала від, дві там, на дві стало менше, скажемо, громад, перестали існувати поселення. Але рішення це, воно таке є. Село і місто залишається, і межі міста залишаються, і межі села залишаються. Просто територія, що та рада, яка об'єднаної громади, розпоряджається всіма тими землями, які входять в територію цієї об'єднаної громади.

КУРИЛО В.С. Якщо це межі, якщо поза межами, то тоді не треба, да?

ФЕДОРУК М.Т. Да, да.

КУРИЛО В.С. А якщо це в межах ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це межі, це межі.

Да, колеги, чи є ще запитання до Миколи Трохимовича? Чи бажає хтось висловитися? Якщо ні, то є пропозиція тоді рекомендувати Верховній Раді підтримати проект Постанови Верховної Ради України про зміни встановлення меж міста Лозова Лозівського району Харківської області (реєстраційний номер 9292), внесений Кабінетом Міністрів. За наслідками розгляду прийняти його в цілому, але за умови врахування тих зауважень, про які Микола Трохимович нам зараз доповів з голосу під стенограму.

Хто за таке рішення, прошу проголосувати. Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає. Рішення прийнято одногolosно.

І доповідати буде Микола Трохимович, якщо немає заперечень.

Хто за таке рішення, прошу голосувати. Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає.

Можливо, там будуть необхідні техніко-юридичні правки, але ви це з голосу тоді попросите, Миколо Трохимович. Я думаю, що Верховна Рада нас підтримає.

Ми вичерпали друге питання порядку денного. Ми переходимо до третього питання порядку денного – про проект Закону про внесення змін до статті 27 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" щодо проведення публічних закупівель (реєстраційний номер 8244). Автор – народний депутат. Доповідає голова підкомітету Юрій Васильович Бублик.

Будь ласка, Юрій Васильович.

БУБЛИК Ю.В. Метою законопроекту, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є необхідність приведення окремих положень Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" у відповідність до Закону України "Про публічні закупівлі" в частині повноважень виконавчих органів сільських (селищних), міських рад здійснювати закупівлю товарів, робіт та послуг.

Комітет з питань запобігання і протидії корупції, проаналізувавши даний законопроект, дійшов висновку, що він відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Комітет з питань бюджету за наслідками розгляду законопроекту ухвалив рішення, що законопроект не має впливу на показники бюджетів. В разі прийняття відповідного закону він може набрати чинності згідно із законодавством.

Комітет з питань європейської інтеграції, розглянувши законопроект, дійшов висновку про те, що він не належить до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства ЄС, бо регулюється національним законодавством країн-членів ЄС, а отже не потребує експертного висновку комітету.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України за результатами аналізу законопроекту зазначає, що з огляду на

приписи Закону України "Про публічні закупівлі", за якими умови, порядок та процедура закупівель товарів, робіт і послуг регулюється виключно цим законом та/або Законом України "Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони", крім випадків, передбачених цим законом і не можуть створюватися або змінюватися іншими законами України.

Вбачається доцільним доопрацювати законопроект, конкретизувавши, що закупівлі товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб територіальної громади здійснюється саме відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі".

Враховуючи наведене, Головне науково-експертне управління дійшло висновку, що законопроект може бути прийнятий за основу з урахуванням висловлених зауважень. На думку підкомітету, законопроект варто рекомендувати Верховній Раді ухвалити в першому читанні. Як на мене, він є технічним. У зв'язку із веденням Закону України "Про публічні закупівлі" підкориговуються повноваження органів виконавчої влади... органів місцевого самоврядування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Васильович.

Колеги, чи є запитання до Юрія Васильовича? Законопроект, дійсно, технічний, в одну строку. Суть в тому, що дається повноваження проводити закупівлі в порядку, встановленому Законом "Про публічні закупівлі". Вот і все.

БУБЛИК Ю.В. Дозвольте поясню, щоб довго не блукати. Стаття 27 Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" повноваження у сфері соціально-економічної культурного розвитку, планування та обліку. У чинній редакції пункт 8 звучить так: "розміщення на договірних засадах замовлень на виробництво продукції, виконання робіт, послуг, необхідних для

територіальної громади, на підприємствах, в установах та організаціях". Автори законопроекту пропонують змінити 8 пункт, в наступній редакції викласти: "здійснення закупівлі товарів, робіт, послуг у порядку, встановленому законодавством про публічні закупівлі". Все. Як на мене – технічний законопроект. А ГНЕУ... Так, воно працює, але отака, таке бачення суб'єкта законодавчої ініціативи. А ГНЕУ рекомендує, що вставити там Закон України "Про публічні закупівлі". Ну, як на мене, в першому читанні можна впевнено рекомендувати Верховній Раді його ухвалювати, а потім кожен внесе своє бачення в трактовку цього пункту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Насправді, наскільки я бачу, законопроект виник лише з одної причини, оскільки в попередній редакції Закону про місцеве самоврядування була записана, ну, так би мовити, попередня норма, а в спеціальному Законі "Про державні закупівлі" записана уже модернізована норма. Їх просто технічно приводять до одного тексту і все. І єдине, про що каже ГНЕУ, ГНЕУ каже, що треба правильніше написати саму назву закону і ми з ними, в принципі, погоджуємося. Я переконаний, що ми до другого читання це, ну, це технічні речі, ми їх поправимо, да і все.

Колеги, чи є ще запитання до Юрія Васильовича? Чи є бажання висловитися? Якщо ні, то тоді є, прозвучала одна пропозиція: рекомендувати Верховній Раді прийняти зазначений законопроект в першому читанні. Немає інших пропозицій?

Хто за таку пропозицію, прошу голосувати. Хто – за? Дякую. Хто – проти? Немає, хто утримався? Немає. Рішення прийнято одноголосно.

Доповідати буде Юрій Васильович Бублик, якщо немає інших бажаних. Якщо немає, то тоді прошу підтримати Юрія Васильовича як доповідача від комітету.

Хто – за? Дякую. Хто проти? Немає. Хто утримався? Рішення прийнято одноголосно. Ми вичерпали це питання порядку денного.

І переходимо до розділу "законопроекти, з опрацювання яких комітет не є головним". І в цьому розділі у нас іде питання про проект Закону про внесення змін до законів України про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів та державну службу щодо відрядження до Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (реєстраційний номер 9167). Автор – Кабінет Міністрів. Доповідає голова підкомітету Альона Іванівна Шкрум.

Будь ласка, Альона Іванівна.

ШКРУМ А.І. Дякую.

Колеги, насправді, дуже простий законопроект. Ми не є тут головним комітетом, але ми маємо дати свою думку, безумовно. Законопроект говорить про те, що Національне агентство України з питань розшуку і управління активами, які були набуті там злочинним шляхом або корупційним шляхом, інколи потребує необхідності конвертного там досвіду, конкретних працівників інших державних установ або там у сфері права, або у сфері інфраструктури, або, ну, в будь-яких інших питаннях, дивлячись на те, якими активами це агентство має керувати і управляти. І вони не можуть набрати собі цих людей в штат, але вони пропонують, що ці люди можуть бути, так звано, відкомандировані або переведені на один рік максимум з іншого державного органу або установи, або підприємства, організації за згодою керівника цього органу. В принципі, ідея правильна і дійсно в світі так це працює, лише єдине, що вони змішують трохи поняття, тому що у нас у Законі "Про державну службу" є або відрядження, або пряме переведення зі звільненням з посади. Вони ж хочуть, щоб це було щось середнє між відрядженням і переведенням, тобто щоб посада за людиною зберігалася до 1 року, але щоб людина якби працювала, була відкомандирована в Національне це агентство з розшуку, управління активами. Тому є пропозиція, ну, такі ж застереження висловлює

ГНЕУ насправді, да, що це не дуже співвідноситься термінологічно з Законом "Про державну службу".

Тому є пропозиція в першому читанні рекомендувати прийняти цей законопроект, а до другого читання від комітету ми вже підготували насправді з секретаріатом одну фразу і ми би пропонували зробити це поправками до другого читання, де сказати, що таке переведення можливо і воно можливо не лише до цього агентства, а до всіх, ну, інших органів відповідно до законів, які, ну, до окремих законів, але методологія цього переведення має бути затверджена Кабміном.

У вас насправді є проект рішення нашого комітету, висновку, і я буду просто просити до другого читання від комітету подати ці поправки. Але до першого читання, я думаю, що це правильна пропозиція, ми можемо її підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановна Альона Іванівна.

Колеги, чи є запитання до Альони Іванівни? Чи є бажання у членів комітету висловитися? У нас на...

Якщо немає бажання членів комітету висловитися, у нас на засіданні приймає участь начальник юридичного управління центрального апарату агентства Андрій Олександрович Потьомкін. Андрій Олександрович. Будь ласка, вам слово.

ПОТЬОМКІН А.О. Ну, насправді потреба така є постійна. Дякую за слово. Дуже потрібна нам норма. До прикладу, військова прокуратура передала нам 90 тонн радіодеталей, потім через декілька місяців ми з'ясували, що це для дронів та інших потреб військових, і 2 місяці в нас була колосальна проблема, і без допомоги працівників "Укроборонпрому" ми б її не вирішили взагалі. Але це були неформальні залучення з порушенням трудового законодавства, люди пішли назустріч, і ми не могли їм компенсувати навіть

заробітну плату за те, що вони 2 тижні, 2 місяці сиділи в ангарах і ідентифікували цю техніку.

Аналогічна проблема у нас була в Новояворівську, Новороздолі з двома ТЕЦ, де ми залучали працівників ДП "Зоря-Машпроект" для того, щоб вони допомогли ідентифікувати обладнання, його стан. І з такими проблемами ми стикаємося щомісяця. І нам дійсно дуже потрібен цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Олександровичу.

Колеги, хто ще хотів висловитись з цього питання? Якщо ніхто, то тоді прозвучала одна пропозиція – звернутися до головного Комітету з питань запобігання та протидії корупції і просити їх рекомендувати Верховній Раді прийняти цей законопроект в першому читанні за основу, звернувши увагу на те, що комітет буде пропонувати свої пропозиції під час підготовки цього законопроекту до другого читання.

Якісь інші пропозиції є? Якщо немає, то прошу підтримати голосуванням.

Хто – за? Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає. Рішення прийнято одногосно. Дякую.

Мені підказує секретаріат, що поки що у нас немає доповідача від Міністерства з питань тимчасово окупованих територій. Тому ми п'яте питання пропускаємо.

Переходимо до шостого питання. Презентація проекту Закону про адміністративну процедуру (реєстраційний номер 9456), автор – Кабінет Міністрів України. І я запрошую до слова першого заступника міністра юстиції Бернацьку, пробачте, Сукманову Олену Валеріївну. Олена Валеріївна, скільки вам треба часу? Вибачте ще раз. Але це вже, знаєте, наговорені якісь у мене такі стереотипи. Скільки треба часу, пробачте?

СУКМАНОВА О.В. Я зможу за 5-7 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, поставте таймер на 7 хвилин.

СУКМАНОВА О.В. Дякую.

Шановні народні депутати, шановні присутні! Ми сьогодні представляємо проект Закону про адміністративну процедуру. Власне, робота над ним почалася вже декілька років тому. І в 16-му році був такий новий поштовх для розробки цього закону. І я хочу сказати, що ми проговорювали і обговорювали цей закон не тільки з представниками органів державної влади, не тільки з народними депутатами, але також з міжнародними партнерами і з нашими партнерами з Європейського Союзу, представниками Верховного Суду, ну, і звичайно, представниками громадськості. І результатом роботи вказаної робочої групи став внесений урядом України наприкінці 2018 року проект Закону про адміністративну процедуру.

Варто зазначити про те, що він складається з декількох розділів, і деякі норми стали достатньо революційними і новими в українському законодавстві, але конче необхідними для регулювання не тільки самої адміністративної процедури, але й для захисту прав громадян і розвантаження судових інстанцій, які насправді не встигають оперативно розглядати ті чи інші справи і захищати права як фізичних, так і юридичних осіб.

Щодо змісту законопроекту. Проектом закону визначено суб'єктний склад адміністративного провадження, основні компетенції, правовий статус адміністративного органу і визначені підстави ініціювання адміністративного провадження, початку адміністративного провадження і підготовки справи для вирішення. І в цих розділах ми дуже ретельно пропрацювали таку збалансовану позицію, яка буде дотримуватися в процесі розгляду адміністративної справи всіх сторін і всіх учасників адміністративного провадження. Є окрема глава в даному проекті закону, розгляду вирішення справи, яка визначає процедуру розгляду справи при особистому зверненні, і в тому числі, із заслуховуванням учасників адміністративного провадження у

письмовому адміністративному провадженні, підстави тимчасового зупинення провадження і його закриття.

Крім того, новелою визначеного законопроекту є норми, які регулюють чинність і припинення дії адміністративного акту. І насправді вони, з одного боку, виступають на захисті прав і громадян, і бізнесу, а з іншого боку, дають інструменти, такі правові демократичні інструменти для наших державних органів, які приймають участь в тій чи іншій процедурі для оперативної корективки тої чи іншої ситуації. Тобто на сьогодні єдиний шлях в багатьох випадках – це виключно судове провадження, яке затягується, на жаль, іноді і роками. А в законопроекті також викладені загальні умови відкликання та визнання недійсним адміністративний акт, про що я тільки що розказала.

Крім того, вперше було визначено право наступництва, публічне правонаступництво. Тобто ми не хочемо, щоб ми залишалися в ситуації, коли один публічний орган розформований, реорганізований і незрозуміло що станеться з його компетенцією, яка передається чи не передається, чи, можливо, частково передається, і наразі сьогодні є такий правовий вакуум. Тому положення цього законопроекту дозволять на практиці забезпечити додатковий захист прав і законних інтересів осіб у відносинах з державою, рівність всіх осіб перед законом, дотримання демократичних і правових процедур. І ми хочемо окремо зауважити, що, власне, отаке адміністративне оскарження, воно, з одного боку, отримало в даному законопроекті, напевно, вперше системний такий комплексний підхід і правове регулювання, але, з іншого боку, воно не є новим для нашої правової системи.

В тому чи іншому вигляді адміністративне провадження є сьогодні і в фіскальних органах, і в тому числі і в Міністерстві юстиції, і ми на своєму досвіді і на існуючій практиці побачили, що, дійсно, це є оперативним інструментом, який можуть використовувати особи, права чиї порушені. Це є, дійсно, оперативним інструментом розгляду конфліктних ситуацій і досягнення компромісу. І що також є важливим, дійсно, інструментом

розвантаження судових інстанцій, особливо адміністративного провадження, які не встигають, на жаль, виконувати ті чи інші завдання.

Тому я звертаюся до шановних депутатів з проханням підтримати даний законопроект, а ми, звичайно, залишаємося відкритими до діалогу і подальшої роботи над ним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановна Олена Валеріївна.

Я знаю, що у нас присутній заступник голови правління Центру політико-правових реформ Віктор Павлович Тимощук, який хотів теж виступити з короткою співповіддю, наскільки я розумію. А? Скільки треба вам часу, Вікторе Павловичу?

ТИМОЩУК В.П. Якщо можна, 8 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, хай буде... Ви хочете більше ніж Кабмін. Це нормально. Ну, хоч 30 секунд, але більше, ніж Кабмін – це мудро.

ТИМОЩУК В.П. Дякую, Сергію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, будь ласка.

ТИМОЩУК В.П. Дякую, Сергій Володимирович. Дякую, шановні народні депутати, за можливість виступити. І я поспробую може не такою юридичною термінологією, трохи простіше про цей насправді дуже юридичний законопроект.

Але почну з того, що це насправді фундаментальний і революційний законопроект для системи правової взагалі, тому що, коли ми говоримо про державне управління, то за 20 років ми спромоглися прийняти Закон про Кабмін, центральні органи, державну службу, але ми ніяк не врегулювали

відносини на рівні процедури між публічною адміністрацією і громадянами, з іншого боку. Тобто це заповнення прогалини, і це закон, який можна спрощено назвати про повагу до людей, тому що він забезпечує таку процедуру прийняття рішень, коли людина, якщо рішення, особливо негативне для неї, має бути почута. Це справжня євроінтеграція, тому що у всіх країнах Європейського Союзу є аналогічні закони. І коли європейська програма SIGMA оцінює готовність країни-кандидата на членство в ЄС, то перше в них питання: чи є такий закон в нашій країні. Ми за цим показником маємо, на жаль, нуль.

Це насправді умови для ефективного судового контролю за діяльністю органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, тому що в КАСУ у нас в частині третій статті 2 є критерії, за якими оцінюються рішення, дії, бездіяльність суб'єктів владних повноважень. Але ці критерії судами використовуються дуже довільно, не розписані ніде в законодавстві механізми як ці критерії реалізуються.

Ну, і насправді, цей закон сприяє спрощенню законодавства для бізнесу і для громадян, бо до прикладу за досвідом Естонії після прийняття подібного закону більше ста інших законів були спрощені в частині процедур. Тобто розділи про порядок подання зав, реєстрації, їх передачі і так далі були вилучені, а були єдині стандарти, в окремих законах можуть бути тільки особливості.

Якщо говорити про предмет регулювання цього закону, то, по суті, цей закон регулює розгляд заяв громадян, діяльність за ініціативою органів влади, в тому числі інспекційну діяльність і розгляд скарг в адміністративному порядку. І, можливо, я простіше на прикладі поясню як цей закон може спрацювати. Зараз реальний приклад з життя мого рідного дядька, який чорнобилець, прийшов за пенсією кілька років тому в "Ощадбанк" і йому замість чотирьох тисяч гривень видають тисячу. І він питає: "Чому так мало?" Йому кажуть: "Не знаємо, ідіть в Пенсійний фонд, розбирайтесь". Він приходить в Пенсійний фонд, йому розповідають, що була перевірка з області

і виявили порушення, тому що ви були в Чорнобильській зоні менше календарного місяця, бо місяць тепер рахується з 1 числа по останнє число місяця, а ви були з 15 числа по 15-е – це не місяць.

Ну, матеріальна сторона – це таке, але з точки зору процедури. Чому це було геть дике рішення свавільне? Тому що людина була взагалі не проінформована про те, що щодо неї щось там десь якийсь орган розглядає, вона була поставлена перед негативним рішенням, навіть не маючи можливості викласти свою позицію, не маючи можливості ознайомитись з аргументами обласного Пенсійного фонду, прийти зі своїм юристом чи просто з компетентною людиною, щоб вчасно вирішити цю проблему. Ну, врешті-решт, дядька 2 роки судився і так і помер, не дочекавшись справедливості.

Але якби в нас цей закон був, то це мало би розглядатися геть по-іншому: людину мали би повідомити, що є підстави для перегляду справи, людину мали б дати їй можливість прочитати цю справу, висловити позицію, тільки тоді прийняти рішення, довести це рішення до людини в належний спосіб, щоб особа могла його прочитати. Тільки тоді це рішення набуло би чинності щодо громадянина, його б не можна було виконувати без цього механізму. І, ну, і закон дає інші можливості, про які можна окремо ще сказати.

Ну, новел у законопроекті, насправді, дуже багато, бо сто статей – це очевидно, що дають можливості запровадити багато нових речей. Но ключові речі – це от ті, які можна назвати стандартними в країнах Європейського Союзу: це права особи, право особи бути вислуханою перед прийняттям оцього негативного рішення; це право на доступ до матеріалів справи; це обов'язки адміністративних органів, такі як обов'язок мотивувати своє рішення, тому що сьогодні в нас орган виконавчої влади чи місцевого самоврядування може прийняти негативне щодо особи рішення і в кращому разі він напише там якісь пункти закону. Но він фактично стороні не пояснює, чому, якими обставинами він керувався і чому це негативне рішення приймається. І більше того, стандартом є зазначення порядку оскарження детального цього рішення. Тобто має бути вказано не просто абстрактно, що

ви можете це кудись оскаржити, а детально: ви можете це оскаржити до голови міського чи там до обласної якоїсь інстанції, чи до суду за такою-то адресою. Тобто щоб людина бачила, які у неї є подальші можливості.

Цей закон також дає можливості для, як уже сказали колеги з Мін'юсту, для ефективного позасудового оскарження. Що буде актуально, коли у нас є монополія адвокатська, коли дорогі судові збори. І цей закон дозволяє за прикладом західних країн створювати, (створювати – це право органів місцевого самоврядування і інших органів), створювати дорадчі органи з розгляду скарг і самостійно вирішувати ці конфліктні спори.

Особливою інновацією цього закону є категорія "заінтересовані особи". Тут можна ще навести один кейс – це ситуація з будівництвами. Коли у нас постійно, особливо в Києві і у великих містах, виникають скандали, що люди дізнаються про те, що біля їхнього будинку буде щось будуватися тільки, коли з'являється паркан і там бульдозер чи екскаватор. Цей закон згідно європейський стандартів каже, що рішення буде прийнято теж швидко, але перед тим, як прийняти рішення, треба адресно поінформувати людей, яких це рішення конкретно зачепить, не абстрактну громаду міста Києва, а конкретних людей, що буде якийсь проект. Вони мають теж можливість висловитися і орган влади прийме рішення.

Тобто за органом влади лишається монополія на владу, він не зв'язаний коментарями людей. Але це рішення може бути більш збалансоване, менш конфліктне і, звісно, ефективніше впроваджуватися, а потім не скасовуватись через те, що активісти руйнують паркан і так далі.

Цей закон також встановлює детально порядок відкликання актів органів влади, коли це потрібно в публічних інтересах, або з цілей законності. Тобто чітко врегульовується ця процедура. Бо сьогодні це можна робити досить довільно. Він також врегульовує порядок виконання рішень органів виконавчої влади місцевого самоврядування. Бо з одного боку у нас часто ці органи кажуть, ми не можемо виконати рішення, у нас не вистачає

інструментів. З іншого боку вони досить іноді свавільно можуть поступати, коли це їм дуже потрібно.

Кілька слів про міфи, в тому числі міфи, на жаль, які повторені в негативному висновку ГНЕУ, наших колег. Ну, перший міф. Всі кажуть, що цей закон складний тому, що він... або неправильний, бо він повторює правила судових процесів. Але це цивілізаційний розвиток, так є у всіх країнах, і так рухається і публічна адміністрація. Стандарти судового розгляду, право бути почутим, обґрунтування рішень – вони стають доступними і у виконавчій владі, і у місцевому самоврядуванні. Це робиться для захисту людини від свавілля.

Ще є такий міф, що там неможна свідків впроваджувати чи експертів, чи перекладачів. Це все вже є сьогодні в публічній адміністрації. У нас сьогодні показами, свідками підтверджується трудовий стаж, перекладачі є в роботі міграційної служби, тобто це все просто систематизується. Тут немає новел.

Інший такий є страх, що цей занадто широкий закон, він якось негативно вплине на місцеве самоврядування чи виконавчу владу. Це теж неправильне розуміння ситуації, тому що цей закон регулює лише до тієї межі відносини, де відбувається комунікація людини чи суб'єкту господарювання з органом влади. В середині цього чорного ящика влади він не регулює цих відносин.

Наступний міф, що все буде зарегульовано і зупиниться. Знову ж таки за досвідом інших країн навіть пострадянського простору лише ми і Російська Федерація не маємо цього закону В країнах Балтії, в країнах Кавказу ці закони ухвалені, вони може в різному рівні відсотків виконуються – це правда, у кожного своя культура і готовність. Але ніде життя не зупинилося, і оці ускладнені правила, навіть про які я згадую, вони зачеплять лише невеликий відсоток справ, там можна оцінювати до 5 відсотків. Все інше, в принципі, лишиться практично без змін насправді.

І останній міф я коротко прокоментую, що в цьому законі багато дискрецій чиновників. Насправді це некоректне твердження, тому що цей закон обмежує дискрецію чиновників, він її ставить в певні рамки. Але він її

повністю не може виключити, тому що життя службовця не може бути перетворене на інструкцію комп'ютерну, тобто іноді треба брати певні конкретні факти до уваги, конкретний момент і все інше.

І останнє, на чому хочеться зупинитися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хвилину додайте, будь ласка.

ТИМОЩУК В.П. ...розробляється вже 20 років. Він був передбачений ще концепцію адмінреформи 98-го року. За 20 років, тут от є Ігор Борисович постійний член робочої групи Мін'юсту, на жаль, у Мін'юсті через проблему з держслужбою люди весь час змінюються і політики змінюються, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але Ігор Борисович залишається. Це вже добре.

ТИМОЩУК В.П. Але основна причина, чому цей закон не просувається далі, ніж коли були певні піки, коли там міністр Оніщук його рухав або окремі, ну, міністри юстиції, які більше уваги йому приділяли. Це просто брак знань про це все. Тобто юристи, так само я, я про це нічого не знав, на юридичному факультеті навчаючись. Жоден з юристів цього не вивчає, в нас немає традицій. В радянський час не було приватного інтересу, не було потреби регулювати оці якісь відносини з якимись там громадянами. Все було на підзаконному рівні, інструктивному рівні і відомчі інтереси домінують при такому регулюванні. Тобто в нас просто бракує експертизи, бракує знань і інформованості і треба більше комунікації. І...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вікторе Павловичу.

А я запрошую до слова заступника державного секретаря Кабінету Міністрів України Тетяну Владиславівну Ковтун, будь ласка.

КОВТУН Т.В. Дякую.

Шановні народні депутати, пане голово, в мене тільки тут одне прохання. Дійсно, після такого гарного виступу Віктора Тимощука, який присвятив всю свою кар'єру фактично Закону про адміністративну процедуру і колеги з Міністерства юстиції, які дуже добре відпрацювали цей законопроект, я би хотіла від імені Кабінету Міністрів звернутися до комітету і сказати, що цей законопроект, він порівняно і є із Законом "Про державну службу" для побудови системи належного врядування. І той... та геройська робота, яка була зроблена вашим комітетом і підкомітетом на чолі з Альоною Іванівною, ми дуже просимо, щоб її повторити з цим законопроектом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Де подання Президенту?

КОВТУН Т.В. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Де подання на Альону Іванівну Президенту? Кабінет Міністрів! За геройську роботу.

КОВТУН Т.В. Так, за геройську роботу. Тому ми дуже просимо, щоб ми могли цей законопроект схвалити в першому читанні в цьому році, можливо, з певними поправками, які враховують деякі зауваження Головного науково-експертного управління, але не з усіма, тому що там дійсно дуже багато є просто нерозуміння цього законопроекту.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тетяна Владиславівна. Я знаю, що хотів ще слово взяти старший експерт проекту EU4PAR Грегор Вірант. Будь ласка, пане Грегор. Ми з радістю послухаємо вашу українську мову. Я би сказав вишукану українську мову.

ВІРАНТ ГРЕГОР. Дуже дякую.

Це буде мій другий виступ українською мовою. Мені буде потрібно 7 хвилин, тому що не можу говорити так швидко...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, будь ласка.

ВІРАНТ ГРЕГОР. ... як Віктор Тимошук.

_____. Ви маєте можливість... *(Не чути)*

ВІРАНТ ГРЕГОР. Буду, буду. Дякую.

Пане голово, шановні народні депутати, шановні колеги, я впевнений, що в політичних колах і також в громадськості не так багато розуміння, що таке адміністративна процедура. Але я можу підтвердити, що, все, що сказав пан Віктор, що практично в усіх країнах Європейського Союзу, всіх країнах-членах Європейського Союзу існують такі закони про загальну адміністративну процедуру, і це має свою логіку.

Що таке адміністративна процедура, ми підготували коротку презентацію, 3-4 слайди (другий слайд, будь ласка). Що таке адміністративна процедура – це процедура, в якій органи державного управління або органи місцевого самоврядування приймають рішення про права і обов'язки фізичних і юридичних осіб. Це дефініція адміністративної процедури. І звичайно, область застосування адміністративної процедури надзвичайно широка. Вона охоплює справи, з одного боку, ініційовані заявами громадян, а з іншого боку, також справи ініційовані органами державного управління в публічних інтересах, в інтересах суспільства.

Існують сотні прикладів адміністративної процедури, деякі із них дуже прості. Так, наприклад, водительський дозвіл – як називається?..

_____. Посвідчення водія.

ВІРАНТ ГРЕГОР. Так, так, або паспорт, а деякі з них надзвичайно складні і комплексні, можуть бути комплексніші, ніж судових процедур. Наприклад... судових – так. Наприклад, в області конкуренції, тут орган держуправління може бути в ситуації, коли вирішує багатомільйонну справу, наприклад, коли вирішує, якщо буде дозволено, щоб одна компанія купила другу велику компанію.

Адміністративна процедура охоплює рішення щодо податків, мит, ліцензій, соціальних допомог, субсидій, пенсій, інспекцій, громадянства, міграції, персональних документів, конкурентного права, будівництва і так далі. Значить є дуже-дуже багато прикладів, але, по суті, з однаковим характером. Завжди є, з одного боку, держава, яка вирішує про права і обов'язки, а з іншого боку, громадянин чи юридична особа.

Як це регулюється в Європейському Союзі? Цей слайд. Майже всі держави-члени прийняли Закон про загальну адміністративну процедуру, який регулює процедури у всіх сферах адміністративного права або для деяких питань адміністративної процедури в окремих сферах. Країни мають також спеціальні правила в спеціальних законах, але ці правила повинні завжди відповідати загальним принципам Закону про загальну адміністративну процедуру. І ці загальні принципи є ключовою, я би сказав, ключовою частиною адміністративної процедури. І ви можете знайти їх у статі 41 Хартії про основні права Європейського Союзу, що там написано, які ці загальні принципи.

По-перше, орган повинен встановити справжні факти справи на основі переконливих доказів. Як в суді, тут немає різниці. Орган не може приймати рішень на підставі ймовірностей або вгадування.

По-друге, особа чий права і обов'язки розслідуються, має право брати активну участь у процедурі, викладати свої факти і докази, має також доступ до всіх матеріалів справи. Громадяни не є підпорядкованим об'єктом прийняття рішень, а є рівноправним суб'єктом, і адміністративні рішення не повинні видаватися на логіці чорної скриньки – black box.

По-третє, рішення мають ґрунтуватися на законі, рішення має бути переконливо вмотивоване або обґрунтованим і воно повинно бути повідомлено особі у письмовій формі, але це, як правило, але тут винятки можливі. Якщо рішення є вигідним для сторін, позитивним для громадянина, може бути також без письмової форми.

По-четверте, особа повинна мати право звертатися зі скаргою до вищестоящего органу або до... але також потім також до суду.

Наступний слайд показує, яку вартість додасть Закон про адміністративну процедуру, я сказав би, що він робить громадянина міцнішим у відносинах з державою. Правила адміністративної процедури також зменшують можливість свавілля та корупції. Якщо державний службовець зобов'язаний видати письмовий акт з переконливою мотивацією і якщо він знає, що особа може звернутися на вищестоящий орган, то його можливість свавілля, а також можливість корупції набагато вужче.

Прийняття рішень з боку державного управління стає більш передбачуваним і все це покращує повагу до прав, свобод і особистої гідності громадян. І треба підкреслити ще одну річ: сучасні закони про адміністративну процедуру зосереджені також на спрощення адміністративного навантаження. І цей проект закону, значить, український проект закону, законопроект про адміністративну процедуру також дотримується такого підходу і робить процедури максимально простими, але ніколи за рахунок прав сторін.

І на кінці, яка проблема сьогодні в Україні. Проблема, що не існує Закон про загальну адміністративну процедуру. Є багато спеціальних законів, є також багато підзаконних актів, постанов і так далі, і так далі, дуже багато. Але нема загальних принципів і ці окремі закони не беруть до уваги основні вимоги, які є частиною європейських принципів державного управління.

Я попросив би тільки хвилинку, 1 хвилинку.

І, на нашу думку, єдиним рішенням є прийняття загального Закону про адміністративну процедуру. І ми вважаємо, що запропонований законопроект

є великим кроком вперед. Звичайно, за необхідності спеціальні закони завжди можуть регулювати певні конкретні питання, але вони повинні також поважати загальні принципи.

І що стосується висновку Науково-експертного управління, я думаю, що значною мірою цей висновок є наслідком непорозуміння. Є деякі коментарі, які варто взяти до уваги, це абсолютно. Але взагалі висновок, на наш погляд, є занадто негативним, тому що цей законопроект має підтримку SIGMA, має підтримку міжнародних експертів, абсолютно може бути порівнюваним з іншими законами держав Європейського Союзу.

І я пропоную, ми пропонуємо організувати круглий стіл для пояснення деяких питань і узгодження деяких рішень. Але це було б абсолютно погано – повернути законопроект до уряду. Між першим і другим читанням є багато часу удосконалити, обговорити ще деякі питання і удосконалити цей законопроект.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Грегоре.

А я запрошую до слова керівника програм співробітництва представництва ЄС в Україні pana Стефана Шльонінга. So have much time do you need?

ШЛЬОНІНГ СТЕФАН. 5 minutes.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ок. You have it.

ШЛЬОНІНГ СТЕФАН. Thank you very much.

Доброго дня! Дуже дякую за надання мені можливості звернутися сьогодні до вас. Дозвольте мені додати кілька слів до виступів наших експертів з питань цього дуже важливого законопроекту про адміністративну процедуру з точки зору делегації Європейського Союзу.

Як було згадано, з 1 вересня мене було призначено головою співпраці з підтримки усіх проектів, програм.

Реформа держадміністрації – це ключова реформа для України і вона є наскрізною, ця реформа, вона впливає на успіх реформ в міжсекторальному плані. І ці... цей законопроект є фактично ключем до реформи. Без цього закону реформа держадміністрації лишиться незавершеною.

З цієї причини Закон про адміністративну процедуру знаходиться серед перших... на перших позиціях серед пріоритетів. І він є також передумовою для надання фінансової підтримки реформи держадміністрації. Держави-члени ЄС мають подібне законодавство і законодавство з адміністративної процедури стало стандартом вже в цих країнах. Важливо, щоб закон, який ви розглядаєте, відповідав цим загальним принципам, які вже прийшли до держав-членів ЄС. Ці принципи формують відношення між громадянами і органами держави в тому сенсі, що права громадян захищені, а їхня гідність заслуговує на повагу.

Проте... якість регулювання в цій сфері – це стандарт, це ключ до європеїзації, до зрілості на шляху до європейської інтеграції. Наприклад, всі країни-кандидати на вступ повинні приймати такі закони, які б цілковито відповідали якостям, вимогам до якості. І при вступі, при оцінці кандидатів на вступ увага звертається якраз на таке законодавство. Це – ключовий елемент в процесі вступу.

Закон представляє демократичний стандарт у стосунках між адміністрацією і громадянами. Не тільки з громадянами, також і з підприємствами. Бізнес отримав велику перевагу від цього закону. І закон сприятиме якісному урядуванню і закріпленню правовладдя. Зрештою...

Цей законопроект готувався дуже інклюзивним партисипаторним шляхом. Цей процес було очолено Міністерством юстиції, і у процесі взяло участь багато поважних місцевих та міжнародних експертів, як це були й експерти з проекту EU4PAR, з ОЕСР, з SIGMA. Звичайно, завжди є можливість для покращання, але ці покращання повинні розроблятися у тісній

співпраці з юристами, Верховною Радою, представниками цього комітету, також урядом.

В цьому дусі ми думаємо, що спільне зусилля парламенту, уряду, громадянського суспільства та наших експертів повинні продовжуватися. Ми гадаємо, що це – унікальне вікно можливостей для того, щоб досягти прогресу, який такий необхідний. Якщо закон буде повернутий, це буде означати втрату дорогоцінного часу. Зрештою ми усвідомлюємо той факт, що прийняття закону не є остаточним або останнім викликом. Останнім викликом стане реалізація закону. Реалізація це складне завдання, але важливе. І в цьому процесі ЄС готовий надавати нашу підтримку і експертний досвід.

Дякую за увагу, за можливість виступити перед вами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...до слова експерта SIGMA ....., і це буде останній виступ в презентації.

Пане ....., скільки вам треба...Have much time do you need?

..... 3-4 minutes.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Wonderful. You have it.

..... . Дякую. Все вже більш-менш було сказано, вже так багато було сказано, що важко щось додати. Дякую, пане голову, за запрошення.

Шановні члени парламенту, SIGMA – це об'єднана програма ЄС і ОЕСР, фінансується Європейським Союзом. І ми підтримуємо реформу держадміністрації у країнах Східних Балкан і також у сусідніх країнах, в країнах, які мають намір приєднатися до ЄС. І ми маємо справу із тими сферами, де немає відповідного законодавства. Ми вже розповідали про принципи нашого закону, і в законі передбачений спеціальний розділ. Минулого року ми, в 18-му році, проводили оцінювання України і було

виявлено, що недостатньо стандартів проведення адміністративної процедури. Як вже сьогодні також було згадано, Україна трохи по-іншому підходить до цих питань, ніж інші держави-члени ЄС або навіть не члени ЄС. Але ж ми хочемо належати до родини європейських країн, тому ви в тій позиції зараз на одній сходинці з Росією і Білоруссю, бо у вас цього законодавства. Або ж ви хочете все-таки піти в іншому напрямку – це факт. І цей закон, ми часто його називаємо конституцією держадміністрації, він регулює різні стосунки, пов'язані з запитом на будівництво, наприклад, або водійські права. Уявіть собі, я будую гараж або якась величезна американська компанія хоче побудувати якусь нову атомну електростанцію, і рішення має надати не суд, а адміністрація, міністерство. І в тому випадку треба викликати свідків, треба буде запрошувати експертів-екологів, треба буде запуснути величезні і складні процеси, які не можна виконувати непрофесійно, мають бути прописані правила. Тому це необхідно закріпити у законі, в єдиному законі. У вас є сотні законів, де прописані процедури, деякі – детально, деякі – ні, але це дозволяє... дає великий простір для маневру для тих, хто робить рішення. Ви ж не хочете, щоб хтось свавільно вирішував про те чи будете ви будувати гараж чи ні. Якщо немає чіткого регулювання, то це надає великі можливості для корупції, для фаворитизму і так далі.

Отже, цей закон надає дуже чіткі правила, він орієнтований на громадян, він передбачає право бути почутим. І я не прошу прийняти чи заперечити, ви маєте мене вислухати. Я прийшов до вас, щоб виступити. І якщо приймається негативне рішення, також повинні бути надані якісь пояснення: на підставі якого закону ви мені відмовляєте, чому. Всі ці причини мають бути обґрунтовані і мають бути також зазначені інструменти, до яких я можу... які я можу вжити. Адже цей закон абсолютно необхідний для муніципалітетів, для органів держвлади, для громадян, а також для бізнесу, для компаній, для інвесторів. Цей закон буде також важливий для майбутніх інвестицій в країну.

І на завершення, як пан Шльонінг вже згадав, я впевнений, що ви рано чи пізно, сподіваюсь, що рано, приймете цей закон, але прийняття закону – це

тільки перший крок. А потім треба буде чимало зробити для того, щоби реалізувати закон, особливо проводити навчання, семінари і підвищувати рівень бізнесу.

Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, краще ми будемо говорити про маленькі гаражі, а не про чорнобильські електростанції.

... хто зголосився виступити в цьому питанні, шановні колеги члени комітету, хто би хотів висловитися? Альона Іванівна Шкрум, потім – пан Олександр Дехтярчук. Будь ласка.

ШКРУМ А.І. Дякую.

Колеги, я дуже коротко скажу. Дійсно, я б хотіла подякувати всім, хто роками долучився до напрацювання цього законопроекту. Насправді, це дуже цікаве таке сьогодні у нас обговорення, я думаю, що воно продовжиться, тому що вперше, коли в Україні заговорити про необхідність або Кодексу про адміністративну процедуру або Закону про адміністративну процедуру, це був 1998 рік, я ще була в школі, навіть не в старших класах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До Різдва Христового чи після?

ШКРУМ А.І. Да. Перша робоча група в Мін'юсті була створена в 99-му році, я ще теж була в школі, навіть не в старших класах, і, здійснюючи оцінку вперше нашої реформи державного управління, фахівці програми SIGMA ще у 2006 році сказали, що ми маємо прийняти або кодекс, або Закон про адміністративну процедуру. З 2006 року вони на цьому наголошують, а пізніше про це теж сказали, що цікаво, так звані представники GRECO, а це антикорупційна політика і велика антикорупційна організація, тому що саме велика кількість корупції у відносинах з державними органами вона і є тими... ну, є підставою щодо того, що не врегульовані відносини, дозвільні

процедури, процедури оскарження саме в адміністративній процедурі. Насправді Мін'юст теж вже більше 4 років має робочу групу, вона то збиралася, то не збиралася, але нарешті цей текст народився. Чи є він ідеальним? На моє переконання, він не є ідеальним, так само, як і текст по державній службі не міг і не є ідеальним. Ми дійсно маємо дуже велику кількість зауважень науково-експертного управління, з якимись я погоджуюсь, з якимись я категорично не погоджуюся, але очевидно, що наш комітет, мені здається, завжди досконально припрацьовував ці зауваження, і ми зможемо їх відпрацювати.

Я, крім того, хочу просто колегам нагадати, що у нас в коаліційній угоді, яка була в 2015 році підписана, є цей Закон про адміністративну процедуру, в програмі дій кожного уряду з 2014 року є цей Закон про адміністративну процедуру і на сьогодні в Стратегії ++, державного управління він не просто є, а насправді під цей законопроект підв'язаний буде в 2019 році транш допомоги від Європейського Союзу, який надається на реформу державного управління. Я думаю, що це теж та інформація, яку нам варто оцінити.

Ну, а що до того про що цей законопроект, я думаю, колеги дуже добре це розказали. Дійсно, він є частиною антикорупційної політики, в першу чергу, і антикорупційного законодавства. Він є частиною зв'язків, як правильно відбудувати і дати якісь гарантії фізичним особам, юридичним особам і всім, хто звертається, і мають стосунки з органами державного управління від будівництва гаражів до дійсно величезних якихось комерційних проектів. Як мінімум, він надає обов'язок мотивувати рішення державних органів, обов'язок заслуховувати фізичних та юридичних осіб. Ну і прибирає багато з ризиків, які на сьогодні існують і з точки зору корупції, і з точки зору незаконності рішень, і потім звернення до суду, перезавантаження судів і таке інше. Зрозуміло, що головна історія буде саме напрацювання законопроекту до другого читання, і тут треба буде досконально попрацювати. Я боюся, що це буде робота дуже непростя і буду бажати підкомітету пана Дехтярчука великої удачі в цій роботі.

А, по-друге, ну, по-друге, дійсно імплементація цього закону так само як імплементація Закону "Про держслужбу" вона буде більш навіть важливою, мабуть, ніж сам закон. Але я рада, що ми нарешті дійшли до розгляду цього законопроекту.

Я думаю, що ми обрали також правильну стратегію, що сьогодні ми маємо цю презентацію, можливість почути і почитати всі ці дані, тому що величезна проблема – нерозуміння, що взагалі таке адміністративна процедура. Більшість колег наших депутатів, не з нашого комітету, з якими я спілкувалася, ну, їм на сьогодні теж потрібна ця комунікаційна кампанія, тому я буду просити допомагати саме наших міжнародних партнерів і партнерів з громадянського суспільства пояснювати дуже простими прикладами, як ви це сьогодні робили, що це таке і як воно взагалі стосується конкретної людини в конкретних її проблемах.

Ну і буду бажати нам всім удачі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Альона Іванівна. Яюсь ви так песимістично удачі нам побажали.

Олександр Володимирович Дехтярчук, вам слово, будь ласка.

ДЕХТЯРЧУК О.В. Ну, перш за все дякую пані Альоні, що згадала дійсно коаліційну угоду і бажання повернутися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чого її туди понесло?

ДЕХТЯРЧУК О.В. Я так розумію, от, надіюсь оцінять всі от і члени комітету і інші, стосовно 20 років законопроект лежав, ну, кажуть, що хороше вино має мати витримку. Я не маю на увазі, що ще 5 років має він пролежати. От підкомітет висловив нашу готовність працювати над цим законопроектом. Хоча, як на мене, в тексті законопроекту, от я його перечитував ще вчора, переглядав сьогодні вранці, і от в мене таке відчуття, що ми на практиці маємо

змагання вічне в галузі управління між управлінцями і юристами. Законопроект, на мій погляд, відчутна рука юристів. Ну бачу і Мін'юст тут от. Судова практика... От Тимошук каже, що він не згодний, а я абсолютно згодний. І хотілося б, щоб круглий стіл, це була відверта дискусія асоціацій саме місцевого самоврядування в даному випадку, практиків. Адже українська практика прийняття подібних законів говорить про те, що законопроект... треба уникнути всіх ризиків використання законопроекту як інструменту в зворотному напрямку, як інструменту, який може не захистити споживача адміністративної послуги, а як інструменту або саботувати рішення органу місцевого самоврядування, або нівелювати рішення органу місцевого самоврядування чи державної влади. На жаль, такі можливості я теж бачу в даному випадку.

Коли ми дискутували на підкомітеті з представниками, які тут є в залі, обговорювалася, наприклад, ситуація доволі проста... Ну, от європейці дивуються, як можна було прийняти законопроект, який забезпечує атовців землею, наприклад. Хоча органи самоврядування на практиці не можуть цей закон виконати, так як цих земельних ділянок на практиці немає у їхньому розпорядженні. Мабуть, в Європі таких законів прийняти було би майже неможливо, але в нас – це практика, як приклад, присутня на сьогоднішній день. Тому підкомітет готовий працювати. Але знову ж таки кажу, потрібна практична оцінка цих речей. І законопроект має бути, як на мене, дієвим, а не просто для того, щоби отримати якесь місце в рейтингу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Володимирович.

Колеги, хто ще хотів висловитись?

Ви знаєте, я від себе скажу, що я років десять назад мав відношення до адміністративної процедури в рамках, тоді це називалося Державна податкова адміністрація, і от я зараз слухав презентацію як якусь таку, знаєте, от пісню да, як воно би мало би бути. І я згадував як воно було насправді. І це таке

трошки різні два світи, два способи життя, колись була така передача, от це такі два світи, два способи життя. Але ми повинні іти до тої мети, яка була задекларована під час презентації. Єдине, що я би хотів погодитися з тою пропозицією яку вніс пан Грегор Вірант, сказавши, що нам дійсно необхідно, можливо, створити, перед тим як розглядати цей законопроект в першому читанні навіть на комітеті, нам би треба було б створити якийсь майданчик комітетський для того, щоб, можливо, дійсно і познати міфи, які ходять, і здійснити обговорення. Бо насправді висновки ГНЕУ, ну, реально негативний, сильно негативний, про це всі говорять. Можливо, частину цього негативу нам вдасться зняти.

Тому я би може запропонував, от, приєднатися, пристати на пропозицію пана Грегора Віранта і найближчим часом внести зміни в план роботи комітету і провести комітетський круглий стіл з максимально широким залученням і людей, які готували це, і всіх зацікавлених осіб, і наших іноземних партнерів, і представників ГНЕУ, щоб ми могли абсолютно не в політичному, абсолютно в робочому режимі щось узгодити, якусь частину питань познати і вийти на абсолютно конструктивне рішення, щоб уже, обговорюючи цей законопроект, навіть на комітеті в першому читанні, ми бачили перспективу його розвитку і підготовки на друге читання, тобто, щоб ми бачили цільний концепт і щоб ми могли його підтримати як концепт і далі впроваджувати як концепт. Я би про це хотів сказати.

Колеги, хто ще хотів висловитись? Якщо ніхто, то тоді я би запропонував, ну, по-перше, інформацію взяти до відома. І друге, доручити голові комітету знайти можливість внести зміни в план роботи комітету з метою найближчим часом організувати комітетський круглий стіл для обговорення цього законопроекту. Цю пропозицію висловив і Грегор Вірант, і Олександр Дехтярчук, голова підкомітету, це теж підтримав. Немає інших пропозицій?

ДЕХТЯРЧУК О.В. Якщо є відчуття, то слів не треба.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хто за таке рішення прошу проголосувати. Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає. Рішення прийнято одногосно.

Дякую всім за плідну дискусію по цьому питанню.

А ми переходимо до останнього питання порядку денного – про створення робочої групи комітету з питань підготовки змін до Закону України "Про місцеве самоврядування" щодо відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Єдине, що я перед тим хотів би вирішити технічне питання. У нас відсутній секретар комітету Олексій Олексійович Гончаренко, він просто повідомив, що його не буде. На кого покладемо обов'язки? На Олену Володимирівну за традицією. Я просто бачу по очах Миколи Трохимовича...

Колеги, немає інших пропозицій?

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо нема, прошу підтримати голосуванням. Хто за те, щоб призначити секретарем цього засідання Олену Володимирівну Ледовських першого заступника голови комітету, прошу голосувати. Дякую. Хто – проти? Хто – утримався? Рішення прийнято одногосно.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. Що значить одногосно? Я два рази подняла против.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А два рази... Не, це як спорчений бюлетень він не рахується. Він не рахується. Це спорчений бюлетень він не рахується.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. Так, не дискутуйте вже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, щодо створення робочої групи. Насправді ми це питання обговорювали неодноразово. Останній раз Микола Трохимович доповів ситуацію, пов'язану із таким попереднім опрацюванням цього питання. Я би пропонував комітету створити робочу групу з підготовки змін до Закону України "Про місцеве самоврядування" щодо відповідальності органів та посадових осіб. Ми знаємо про що говориться і про що ідеться. Я би запропонував Миколі Трохимовичу цей процес очолити, бо він вже в принципі його очолив, але легалізувати його лідерство в цьому питанні. І я би запропонував обрати Миколу Трохимовича головою цієї робочої групи. Зобов'язати голову робочої групи надати голові комітету перелік членів робочої групи на погодження і провести найближче засідання робочої групи, ну, якимсь найближчим часом визначитись і провести. Я думаю може в наступний тиждень, може там десь понеділок-вівторок, але це вже як вам буде зручно. Колеги, нема інших пропозицій?

Хто за таке рішення прошу голосувати. Хто – за? Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає. Ми вичерпали це питання порядку денного.

Я хочу проінформувати, що, на жаль, з абсолютно незрозумілих причин у нас не з'явився на засідання комітету представник Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб для доповіді по п'ятому питанню. Я прошу секретаріат... Я прошу відкласти це питання на наступний раз. Секретаріат прошу підготувати листа, ну, по-перше, на міністра, а, по-друге, на Прем'єр-міністра. І поінформувати нас, перше: що представник міністерства не з'являється на засідання комітету. Я прошу жорсткий такий лист, що це...

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. Ну, взагалі цей міністр вже хоча б один раз повинен появитися на комітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сам. Сам. Перший заступник був, да.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Володимирівна, мікрофончик включіть, будь ласка.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. Рівень все опускається і опускається, вже ні міністр, ні заступники, вже ми зійшли на рівень начальників відділів і ті не ходять. То ви запитайте, давайте... Ну, наприклад, я настільки його давно не бачила, що в мене таке відчуття, що я з ним маю познайомитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олена Володимирівна. Я підтримую абсолютно вашу позицію. І ще раз прошу секретаріат комітету підготувати два листа на міністра і на Прем'єр-міністра. Тим більше, що це питання ми включили в порядок денний в принципі на їх прохання, тобто вони хотіли проінформувати комітет. Можливо, щось сталося неочікуване. Але за будь-яких обставин можна було б...

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна було повідомити про причину неявки і так далі.

Колеги, ми переходимо до "Різного". Я в "Різному", по-перше, хотів би повідомити вас, що відповідно до плану роботи комітету 15 березня у Львові проходить круглий стіл на тему: "Утворення міських агломерацій як перспектива розвитку міст України. Шляхи та можливості законодавчого забезпечення". І також там буде круглий стіл, цей буде проведено в рамках форуму місцевого самоврядування. Це традиційний форум місцевого самоврядування, дуже представницький, його завжди дуже гарно проводить Львівська міська влада. Від комітету у нас будуть присутні Олег Романович Березюк, Любомир Львович Зубач і Олександр Володимирович Дехтярчук.

Якщо хтось із колег хотів би приєднатися, будь ласка, я так розумію, що організатори запрошують.

Я би теж хотів зазначити, що відповідно до плану роботи нашого комітету, 22 березня в місті Вінниці буде проводитися тренінг "Практичні аспекти організації співробітництва територіальних громад". Це питання, яке теж перебуває постійно на контролі нашого комітету. Будь ласка, організатори запрошують членів комітету, хто має бажання. Ще раз підкреслюю: 22 березня, Вінниця. І хочу зазначити, що цей тренінг відбудеться за сприяння та підтримки швейцарсько-українського проекту підтримки децентралізації в Україні DESPRO. Відповідає за це від комітету Сергій Володимирович Кудлаєнко. Я думаю, що, ще раз підкреслюю, Вінниця завжди, незважаючи на те, що Володимир Борисович там вже не працює, але Вінниця завжди приймає нас радо і гостинно.

І, я знаю, що Олена Петрівна Бойко хотіла зробити заяву під час "Різного". Будь ласка, Олена Петрівна.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, інформую вас, що секретаріатом комітету підготовлено остаточна редакція проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо форм безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого самоврядування та статутної нормотворчості, напрацьований робочою групою комітету. Якщо пам'ятаєте, у нас була створена на рішення комітету робоча група щодо доопрацювання певних питань, ми завершили свою роботу. Дякуємо всім членам робочої групи. Особлива подяка секретаріату, який допоміг нам узагальнити всі зауваження і пропозиції. Основні положення законопроекту вже були вам представлені на засіданні комітету 19 грудня. Тож пропонуємо до підпису. І урочисто передаю керівництву готовий вже законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олена Петрівна.

Олена Володимирівна, ви теж керівництво. Будь ласка, це вам.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. Так ви ж підписуєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тобто я запрошую всіх до підписання. І як тільки він буде готовий, ми будемо тоді включати його в перелік законопроектів, які ми від імені комітету будемо просити внести на розгляд сесії. Тобто, якщо... Доповідати буде Олена Петрівна. Немає заперечень? Якщо він буде в сесійній залі. Да? Від імені комітету... Давайте проголосуємо формально за це, немає заперечень? Хто за це, прошу проголосувати. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає. Рішення прийнято одногосно.

Колеги, у кого ще є заяви, повідомлення в "Різному"? Якщо немає, я хочу подякувати всім за участь в засіданні комітету і оголосити засідання комітету закритим.

Дякую.